

(HMOD) se setkáváme především u dospělých pacientů, změny způsobené na orgánech a úmrtnost s těmito změnami spojená může být způsobena již hypertenzí v dětství (2, 3) a především, že vyšší hodnota krevního tlaku (TK) v dětství je asociována s výskytem hypertenze, kardiovaskulární a renální morbidity a mortality v dospělosti (4, 5). Pro všechny tyto důvody je nutné hypertenzní děti správně a co nejdříve diagnostikovat, následně vyšetřit a léčit, případně odeslat do specializované ambulance.

Prevalence arteriální hypertenze u dětí

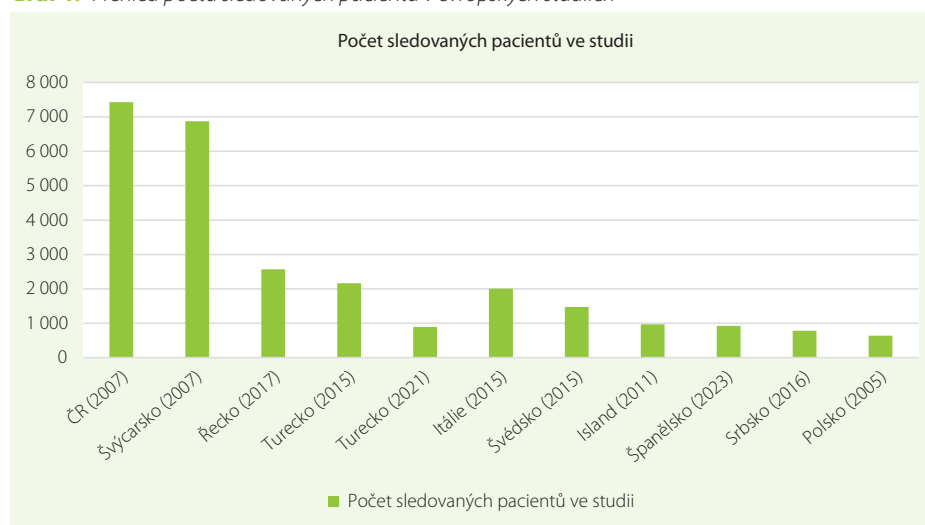
Na toto téma bylo za posledních 20 let provedeno poměrně velké množství studií, ať už máme na mysli studie z různých evropských zemí (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (včetně ČR) (16), USA (17, 18) či nedávno provedenou metaanalýzu zahrnující naměřená data od téměř 190 tisíc dětí z celého světa (19). Souhrn všech těchto studií poskytuje Tab. 1. Přehledné znázornění počtu sledovaných pacientů a zjištěných prevalencí hypertenze v evropských studiích je v Grafu 1 a 2.

Jak lze ze souhrnné tabulky vidět, jedná se o studie s velice různými výsledky prevalence hypertenze, pohybujícími se od 0,2% až po téměř neuvěřitelně vysoké výsledky nad 10%. Tato heterogenita je způsobena kombinací více faktorů, a to zejména různými metodikami měření TK (včetně různých počtů měření) pro diagnostiku hypertenze a různými definicemi hypertenze, lišícími se zkoumanými populacemi, různými věky sledovaných dětí, nebo počty sledovaných pacientů, který často nezabírá dostatečně reprezentativní vzorek populace. Jediná studie na české populaci byla provedena v roce 2007 a se svým počtem téměř 7 500 pacientů se řadí na první místo v počtu pacientů sledovaných v evropské populaci (16). I z tohoto důvodu považujeme data zjištěná v metaanalýze z roku 2019 za velice cenná a relevantní i pro odhad prevalence u dětí v českých ambulancích praktických lékařů pro děti a dorost (PLDD) (19). Autoři této metaanalýzy došli k závěrům, že za posledních 20 let došlo k vzestupu výskytu hypertenze o 75% (!) a prevalence hypertenze se celosvětově blíží 4%. Odhady současného výskytu hypertenze u českých dětí dosahující

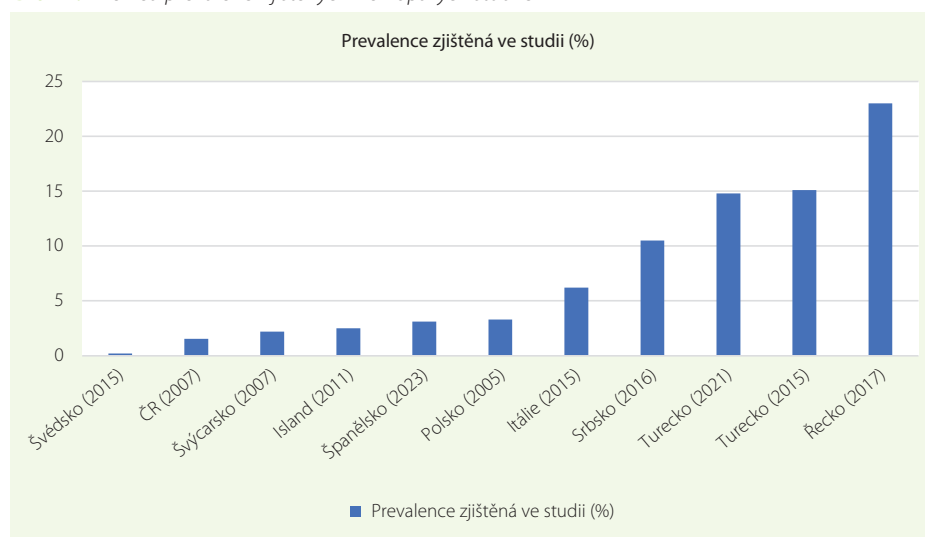
Tab. 1. Přehled studií na prevalenci hypertenze v dětské populaci

Autor	Rok	Prevalence	Věk (roky)	Populace
Krmar et al.	2015	0,2 %	6–16	Švédsko
Urbanová et al.	2007	1,54 %	5, 13 a 18	ČR
Chiolerio et al.	2007	2,2 %	11–12	Švýcarsko
Steinthorsdottir et al.	2011	2,5 %	9–10	Island
Kardas et al.	2005	3,3 %	9–14	Polsko
Martin-Espinosa et al.	2023	3,4 %; 2,8 %	4–6, 8–11	Španělsko
Menghetti et al.	2015	6,2 %	6–17	Itálie
Maric et al.	2016	10,5 %	6–17	Srbsko
Cam et al.	2021	14,8 %	14–19	Turecko
Onsuz et al.	2015	15,1 %	6–15	Turecko
Karatzi et al.	2017	23,0 %	9–13	Řecko
Song et al.	2019	4,00 %	6–19	svět
Dobson et al., Sorof et al.	2015, 2004	0,26–4,5 %	dle studie	USA

Graf 1. Přehled počtu sledovaných pacientů v evropských studiích



Graf 2. Přehled prevalencí zjištěných v evropských studiích



3–4% se tedy jeví jako nejreálnější. V praxi to znamená, že oproti závěrům české studie z roku 2007, kde autoři došli k výsledku 1,5%, se jedná přibližně o zdvojnásobení, a tudíž v důsledku v běžné praxi PLDD (o obvodu zahrnujícím 1 000 pacientů) ke zvýšení počtu takových pacientů z 15 na cca 30.

Při pohledu do vzdálenější minulosti nicméně zjistíme, že rostoucí trend prevalence hypertenze v dětské populaci sahá ještě dále. Data publikovaná z Národního průzkumu zdraví a výživy v USA (NHANES) ukazují, že děti s vyšší hodnotou TK přibývá již od konce 80. let minulého století (nárůst o 21 %